

Gospodarske stvari.

Kako Španska pomaga svojemu kmetu?

(France Kramberger, eksp. akad.)

Znano je, da je Španija ena najbolj revnih držav, a vendar nam zamore ravno ona biti v novjšem času na gospodarskem polju kot vzoren vzgled. Spoznala je, da mora država, ki hoče biti močna, mora imeti tudi močno oporo v kmetu. Raditega si prizadeva na vse načine kmetu njegovo stanje izboljšati. Navesti hočem le nekaj primerov, ki naj dokažejo, kaj vse še našemu kmetu manjka in kaj vse je on upravičen zahtevati od one države, kateri plačuje masne davke.

Ni zadosti, če kmet čita samo strokovne knjige o poljedelstvu, ampak treba je tudi, da se mu vse to praktično pokaže, kako se dela in kako velik dobiček prinese ureno kmetijstvo. In v ta namen je Španija že lani dovolila ogromne podpore za napravo kmetijskih poskuševališč, ki merijo pol do eden ha ter so blizu kraja, da ni kmetovalcem preveč od rok. Tako poskuševalno postajo dobi pa vsaka občina, ki ima najmanj 750 prebivalcev. Glavna naloga teh postaj je, kmetom praktično pokazati veliko vrednost umnega poljedelstva in primerno uporabo različnih vrst gnoj. Pestijo in zboljšujejo se tudi semena. Država sama da tudi veliko poljedelskih strojev poskuševališčem na razpolago, da se kmetje pouče o njihovem velikem pomenu za kmetijstvo. Poskuševališča vodijo učitelji dotičnih občin, ki stojijo pod nadzorstvom državnih poljedelskih inženirjev.

Navesti hočem še samo, da je španska država tudi dovolila, da smejo poljedelci kakor tudi poljedelski delavci hoditi poslušati k predavanjem in praktičnim vajam na vseh javnih kmetijskih šolah in učiteljskih. Nadalje so se tudi vpeljala predavanja o kmetijstvu v vojašnicah, kar pa imajo že dolgo časa na Laškem.

Ako primerjamo našo državo s Špansko samo v teh par vzgledih, moramo žalibog priznati, da naša država dosedaj za kmeta še skoraj ni ničesar storila ali pa vsaj toliko ne, kot bi morala. Žalibog smo še vedno navezani na svojo lastno pomoč. Res je, da imamo že kako malo drevesnico ali trsnico, nekatera kmetijska društva imajo tudi že svoja poskuševališča (seveda ne popolne), nekatere šole so tudi obdarovane s koščekom zemlje, kjer bi se naj (a navadno se ne!) šolska mladina poučevala o kmetijstvu, ali to je še vse premalo. A jako dobro bi bilo, ko bi se tudi pri nas vpeljala poučna predavanja v vojašnicah. Koliko praznih poldnevov in tudi celih dni zabijejo naši fantje v vojašnici, posebno v zimskem času ali pa kadar dežuje! Ali bi ne bilo bolje, da bi se jim o takih prilikah povedalo kaj koristnega o kmetijstvu? Gotovo! In marsikateri kmetijski fant bi se zopet z veseljem poprijel domače kmetije, ter bi vse to, kar je slišal pri vojaki o gospodarstvu, doma uporabil. A sedaj vsak navadno raje ostane po dokončani vojaški službi v mestu ter dela

po tovarnah, a našemu kmetu pa primanjkuje vedno bolj delavskih moči.

Loterijske številke.

Gradec 16. decemb.: 64, 80, 46, 2, 76.

Dunaj 16. decemb.: 19, 71, 73, 22, 18.

Listnola uredništva. Sv. križ nad Mariborom, Sv. Barbara pri Mariboru: Hvala, sprejeli, pride!

Društvena naznanila.

Pri Sv. Benediktu v Slov. gor. ima svoj po učni shod mladeniška zveza v nedeljo, dne 24. decembra večernicah, dekliška zveza pa na Štefanovo po večernicah. Na dnevnem redu so obakrat zanimivi govori.

Bralno društvo v Letušu ima svoj redni občni zbor dne 31. decem. popoldne ob 4. uri v prostorih g. Val. Zanier in sina. K mnogobrojni udeležbi vabi uljudno odbor.

Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda za Slovenjgradec in okolico ima na praznik sv. Štefana popoldne zborovanje v gostilni g. Rogine v Podgorju. Začetek ob 8. uri. Rodoljubi so uljudno povabljeni k zborovanju. Odbor.

Žiško bralno društvo vprizori dne 26. t. mes. igr. "Novi avon na Krtinah". Uljudno se vabi vse drage sosede, kakor tudi domačine, da se v obilnem številu udeležijo te veselice, od koje se bo slednji vračal sigurno zadovoljen domov. Igrati se prične točno ob 3. uri popoldne. Vstopnina: odrasli 40, otroci 20 vin. Predplačila se hvaležno sprejmejo. Čisti dobiček je namenjen žiškim ubogim šolarjem.

"Pevski zbor mladeničev v Veržaji" priredi v torek, dne 26. dec. (na Štefanovo) predstavo s petjem in igr. "Dobro došli" ob 5. uri večer v gostilnični sobi g. Rožmans. Čisti dobiček je namenjen ubogim šolarjem domače šole. (Vstopnina: sedeži 80, 60 in 40 vinarjev, stojišča 30 vin.) Osebnost vabila se ne razpošilja.

Katol. bralno društvo na Polzeli ima svoj letni občni zbor na praznik sv. Štefana po večernicah ob pol 3. uri popoldne. Na dnevnem redu je volitev novega odbora.

Konjiško društvo treznosti bo imelo svoje glavno zborovanje na predbožično nedeljo, dne 24. dec. t. l. ob 4. uri popoldne v društveni sobi. Spored: 1. Letno poročilo. 2. Račun o društvenih prejemkih in izdatkih. 3. Volitev odbora za prihodnje društvo. 4. Predavanje o alkoholizmu. 5. Predlogi. Na polnoštevilno udeležbo vabi uljudno odbor.

Čebelarji, pozor! Dne 24. t. m. zboruje podružnica slov. čebelarstva društva za Spodnje Štajersko v St. Juriju ob juž. žel. Na dnevnem redu je praktično predavanje g. predsednika nadučitelja Kurbusa, poročilo tajnika in blagajnika. Razni naveti in predlogi. Zborovanje se vrši v gostilniških prostorih "pri Kerkoviču" ob polu 4. uri popol. K mnogobrojni udeležbi vabi uljudno odbor.

Št. Ilj pri Velenju. Bralno društvo v Št. Ilju pri Velenju priredi na praznik Sv. Štefana, dne 26. dec. 19. 5. veselico v gostilni g. Iv. Kranjca v Št. Ilju. Začetek točno ob 8. uri popol. Na vzporedu je pozdrav, godba in gled. igr. "Trije tiki", šaloigra v dveh dejanjih, poučni govor ter prosta zabava s petjem, šalivo pošto in licitacijo itd. Veselica bo nudila vsakemu udeležencu obilo zabave. Ker je čisti dobiček namenjen za razširjanje društvene knjižnice, upamo, da se vsi sosedi iz Soštanja, Skal, Velenja in St. Janja odzovejo našemu vabilu; kdor bi pa bil zadržan, osebno se udeležiti naše veselice, se naj spomni s kakim prispevkom našega bralnega društva in podpira na ta način naša

prizadevanja za razširjanje izobrazbe med ljudstvom. Odbor.

Bralno društvo v Špitališču ima na Štefanovo po dopoldanski službi božji občni zbor v šoli. Spored: 1. Poročilo blagajnika in tajnika. 2. Vpisovanje novih udov in pobiranje udnine. 3. Šaljiv srečolov itd. K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

Slov. čebelarstvo društvo za Spodnji Štajer ima svoj III. občni zbor v četrtek, dne 28. decem. t. l. ob 10. uri popoldne v prostorih Narodnega doma v Ptuj. Vzored: 1. Pozdrav predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Volitev odbora. 5. Volitev pregled. računov. 6. Slučajnosti. Vse člane ter druge zavedne čebelarje vabi k obilni udeležbi uljudno odbor.

Za družbo sv. Cirila in Metoda so darovali Mohorjani pri Sv. Juriju ob ščavnici 27:60 K. — Mohorjani na Ljubnem 17:35 K.

Za žiškarjev spomenik so darovali: sl. posojilnica v Gornji Radgoni 25 K, vlč. g. duhovni svet in župnik Peter Erjavec 10 K, blag. gosp. Ivan Zdošek, nadučitelj v pokoju 5 K, veleč. g. žup. Jože Kunec 2 zlata, blag. g. Mavro Tramsšek 2 K, veleč. g. žup. Turkuš 10 K, vlč. g. žup. Anton Kolar 4 K, vlč. g. župnik Jožef Potovšek 4 K, blag. gosp. dr. Franc Jankovič 10 K, g. Fr. Budna, kmet v Kališevcu pri Rajhenburgu 1 K.

Tržne cene

v Mariboru od 10. dec. do 16. dec. 1905.

Živila	100 kg	od		do	
		K	h	K	h
Pšenica		16	70	17	50
ra		15	—	15	80
ječmen		15	60	18	40
oves		15	60	16	—
koruza		17	40	18	—
proso		17	60	18	40
ajda		16	70	17	50
seno		4	80	5	40
slama		3	60	4	—
1 kg					
šola		—	22	—	30
grah		—	50	—	52
leča		—	74	—	80
krompir		—	7	—	8
sir		—	56	—	38
surovo maslo		2	—	2	80
maslo		2	20	2	40
špeh		1	56	1	60
selje, kislo		—	20	—	26
repa, kisla		—	20	—	24
1 lit.					
mleko		—	20	—	22
ametana, sladka		—	40	—	56
„ kisl		—	64	—	72
100 glav					
zelje		—	—	—	—
1 kom.					
jajce		—	—	—	10

Kdor ljubi kakao in čokolado, temu bodi priporočen:

Ivana Hoffa

Kandol-Kakao

Ki ima najmanj talčice v sebi, je torej najlažje prebaven, ne povzroča nihali zaprtosti in je ob najboljšem okusu izredno poceni.

Priloge samo s imenom

Ivan Hoffa

in s leve varstveno znamko.

Zavoji po 1/4 kg 90 vinarjev

1/2 „ 50

Dobiva se povsod.

Novoletno darilo!

Marijine družbe! Bralna društva!

— Ali že imate —

Marijino življenje?

Slavospev, obsegajoč nad 1000 verzov,

speval M. Zemljič.

Cena s poštnino vred brošir. izvodu 2-20 K, vezano 3 K, z zlato obrezo 4 K.

891 2-1

Dobiva se: v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. in v „Katol. Bukvarni“ v Ljubljani.

Božično darilo!

Mlad fant,

22 let star, slovenski rodoljub, ki je več slovenskega in nemškega jezika in v gospodarski in gozdarstvi kakor tudi v občinskem in posojilniškem tajnistvu in tudi v odvetniških pisarniškimi delih dobro izurjen, želi primerne službe na deželi.

881 3-1

Ponudbe se naj pošiljajo na upravnistvo tega lista.

Lepo, majhno posestvo,

pol ure od Maribora, lepa hiša, hlevi, škedenj, nekoliko oralo zemlje, se zaradi smrti takoj proda po ugodni ceni. Natančneje se izve spod. Pobrži št. 54 pri Marib.

Pri kneževem oskrbnistvu v Konjicah se iščeta za oskrbovanje novih nasadov dva izšolana

viničarja

Jeden od teh je lahko oženjen. Plača po dogovoru. Nastop službe s 1. februarjem 1906. Oglasi se naj pošiljajo na kneževu oskrbnistvo v Konjice na Štajerskem.

801 3-1